

gaa forstandig frem; først naar vi har faaet Moserne under Kultur, er Lygtemændene helt udryddede af Vildmoserne.

Foss: Til det ærede Medlem fra Her-ning (Westergaard) vil jeg sige, at vi maa først være enige om, hvad der forstaaes ved fri Fantasi, forinden vi kan komme til en Afgørelse af, hvorvidt jeg havde Ret eller ej. Jeg forstaaer ved fri Fantasi en saadan fantasifuld Betragtning, der ikke kan realiseres i Virkeligheden; derfor kan det være en meget ærlig Sag at have Fantasi; som bekendt priser vi vore Digtere højt, og man maa erkende, at Digtning er Fantasi; altsaa, det er i og for sig ikke noget Onde. Men hvis det ærede Medlem eller Brændselsnævnet eller nogen anden har troet, at man kunde indføre en Million Rummeter Brænde fra Sverige, maa jeg hævde, at dette er fuldkommen udelukket, det er ganske udelukket, at disse kunde skaffes; der har ikke været noget Tidspunkt, da der fra svensk Side har været givet mindste Forhaabning om, at noget saadant kunde opnaas. Det er altsaa en fantasifuld Betragtning, som ikke kan realiseres i Virkeligheden, og derfor tillader jeg mig fremdeles at betegne det som fri Fantasi.

Til det ærede Medlem fra Bogense (Gunnar Fog-Petersen) vil jeg sige, at jeg fastholder mine Betragtninger med Hensyn til Værdien af Materialier i Jorden. Det, der kan være Tale om at betale for de Materialier, som er i Jorden, regnet pr. Ton Tørv eller pr. Kubikfod Brunkul, vil altid blive af ganske minimal Værdi; der skal i Virkeligheden ogsaa kun ganske minimale Værdier til, for at en Tønde Land med saadanne Varer kan faa en forholdsvis stor Værdi, og dertil kommer, at det ikke paa Forhaand er givet, at Arealer af Vildmosen ikke ogsaa uden Tørv netop maa siges at have Værdi. Det ærede Medlem fra Bogense har udtrykkelig henvist til, at de kan opdyrkes, som de er, blot man afvander dem, men saa er det Landbrugsland, og saa er det netop ikke de Tørvemasser, som ligger under Overfladen, som vil være afgørende i saa Henseende. Jeg ser ganske bort fra den Pris, man kan faa for Lynghe: for Øjeblikket; i Øjeblikket betaler man i Jylland 15 Kr. pr. Tønde

Land alene for Retten til at skære Lyng, det er naturligvis en Krigsværdi, som ikke vil fortsætte sig, det kan man ikke regne med. Men jeg er enig i, at hvis man begynder med at regne med en stor Prisenhed pr. Ton Tørv som Værdien af Vildmoserne, vil man komme til ganske fantastiske Priser.

Saa vel det ærede Medlem fra Bogense som den højtærede Landbrugsminister har misforstaaet mig med Hensyn til det Forslag, som Landbrugsministeren betegnede som et Kompromis. Jeg er mig fuldkommen bevidst, at jeg har udtalt, at det, jeg tænkte mig, var, at man opnaaede en Overenskomst med Ejerne, hvorefter Staten til enhver Tid kunde overtage Arealerne. Jeg forestiller mig altsaa en saadan Overenskomst om Prisen for Overtagelsen truffet, forinden man begynder Arbejderne, hvilket vil tillade Staten at overtage Moserne til den Pris, som man nu efter Lovforslaget skulde se at blive enig om, men ogsaa vil tillade Staten at lade det hele falde, altsaa lade Ejerne beholde dem og overlade hele Fortsættelsen til det private Initiativ paa de Vilkaar, som man samtidig bliver enig om, nemlig med Hensyn til Udnyttelsen af de Spor og Kanaler, og hvad det nu maatte være, som Staten havde sat Penge i. Thi det staar for mig saaledes, at det for Staten kun vil være fordelagtigt, hvis man anvender $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. til forberedende Arbejder for at skaffe Arbejde, for at give dem en nyttig, maaske ogsaa meget nyttig Anvendelse, men at man dog mulig kunde være fri for at kaste en 2—3—4 Mill. Kr. ud i Foretagender som Ekspropriation af Moserne, naar man kan spare dette og endda muligvis bjærge noget af de $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. gennem de Afgifter, der maa betales. Det ligger saa meget nærmere at gaa den Vej, hvis man tænker sig den Mulighed — som jeg tænker mig —, at man, hvis man begynder paa dette, overhovedet ikke vil komme til den overordentlig store Udnyttelse af Moserne. Thi det er det, som ligger bagved: Er det sandsynligt, rimeligt, eller er det det ikke?

Der foreligger et Projekt udarbejdet af en dansk Ingeniør; der staar i Spidsen for et meget stort moderne nordtysk Moseforetagende; det drejer sig om Udnyttelse af den lille Vildmose, og dette Projekt